

Verksamhetsplan SV Västmanland 2025 - 2027

Innehåll

Innehåll.....	1
Inledning.....	2
Det här är Studieförbundet Vuxenskolan.....	3
Värdegrund	3
Vision	3
Vår långsiktiga verksamhetsinriktning	3
Verksamhetens kvaliteter	4
Vår verksamhet leder till samhällseffekter som uttrycks i statens syften.....	4
Studieförbundet Vuxenskolan och omvärlden	5
Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland nulägesanalys och målsättningar	5
Studieförbundet Vuxenskolans profilområden	5
Funktionsrätt	5
Landsbygder	8
Föreningslivet	9
Integration	11
Ytterligare prioriteringar och lokal verksamhet	13
Organisation	13
Verksamhetsramar	13
Personal och kompetensutveckling.....	14
Ledare	14
Lokal närvaro och mötesplatser.....	15
Samverkan	16
Innovation och idéutveckling.....	16
Investeringar	17
Fördjupning	17

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland
Lysgränd 1, 721 30 Västerås | Organisationsnummer 978000 - 5972
vastmanland@sv.se | www.sv.se/vastmanland

Inledning

Förändringens vindar fortsätter att blåsa! År 2020 lamslog en pandemi hela vår värld. Året efter stormas Kapitolium i Washington och en demokrati sätts i gungning! 2022 invaderar Ryssland Ukraina och oroligheterna kommer obehagligt nära. År 2023 bryter krig ut mellan Israel och Hamas, ett krig som ökar oroligheterna i mellanöstern och likt kriget i Ukraina är fortgående. 2024 blir Sverige medlem i Nato efter mer än 200 år av fred och alliansfrihet. I november 2024 avgjordes det 60:e presidentvalet i ordningen i USA och i januari 2025 tillträder den 47:e presidenten och förändringarna lär bli många fler.

Förändring är vårt nya normalläge – många gånger svår, ibland oroande, likväl något vi till mans och som studieförbund har att förhålla oss till. Alla påverkas vi av blåsten.

Folkbildningen är en stabil fura som i över 100 år stått stadigt när det blåst som mest. En trygg plats för människor att samlas, att samtala, att växa och att bildas tillsammans.

Även om det är många år sedan studieförbundens bidrag räknades upp i jämförelse med kostnadsökningar i samhället så har vi haft en någorlunda stabil ekonomi sett till inflation med mera. Sedan 2024 är dessa förutsättningar påtagligt förändrade. Nya tider råder och mellan åren 2024 – 2026 minskas statens bidrag till studieförbunden med 500 miljoner kronor. Det är en tredjedel av statsbidragen till studieförbunden.

Det går inte studieförbunden omärkt förbi och inte heller hos oss på Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland.

Med dessa kraftiga nedskärningar krävs naturligtvis kraftfulla åtgärder. Åtgärder som blir kännbara för oss alla som verkar inom folkbildningen och hos oss på Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland. Det är färre personal, det är förkortade arbetstider och det är färre lokaler. Allt för att vi fortsatt ska kunna bedriva verksamhet på bästa sätt och fördela de resurser vi har på ett sätt som garanterar fortsatt folkbildningsverksamhet i hela länet.

Med de åtgärder Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland tagit under 2024 kan vi fortsätta stötta organisationer, föreningar, kamratcirklar, musik och kulturutövare på bästa sätt under rådande förutsättningar. Vi har som ambition att under perioden 2025 – 2027 fortsatt verka för bred folkbildning i hela länet.

Där många studieförbund runt om i landet fått lägga ner kontor, sluta med delar av sin verksamhet, kraftigt minska närvaro, så har Studieförbundet Vuxenskolan Västmanlands strategi varit att minska, inte ta bort! För verksamhetsåret 2025 ser det positivt ut i en annars väldigt utmanande tid.

Studieförbundet Vuxenskolan i Västmanland är en stark drivkraft för folkbildning i vår region. Med rötterna djupt förankrade i Västmanlands kultur och samhällsliv skapar vi möjligheter för människor att växa, utvecklas och ta del av kunskap på sina egna villkor. Genom att erbjuda ett brett utbud av studiecirklar och andra verksamheter stärker vi gemenskapen och bygger en hållbar framtid för landsbygden och städerna.

Vi är stolta över att vara en del av Västmanlands rika tradition av engagemang och lärande – låt oss fortsätta tillsammans för en ljusare framtid.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland /

Styrelse och medarbetare

Det här är Studieförbundet Vuxenskolan

Värdegrund

Vår värdegrund hävdar principen om människors lika värde baserat på de grundläggande mänskliga rättigheterna. Vår syn på bildning bygger på människans förmåga att själv forma sitt liv tillsammans med andra människor. Den utgår från individens rättigheter och skyldigheter att som aktiv medborgare ta ansvar för en samhällsutveckling som stärker den liberala demokratin.

Vision

Studieförbundet Vuxenskolans vision är ett samhälle där varje människa växer genom kunskap, insikt och delaktighet. Vår idé och verksamhet är starkt förankrad i demokrati, jämställdhet, humanism och hållbarhet. Studieförbundet Vuxenskolans värdegrund och vision bidrar till att frigöra människors kraft, engagemang och utveckla sin kreativa förmåga.

Studieförbundet Vuxenskolan är den mest pådrivande lokala kraften för utveckling av föreningsliv och kultur. Det bygger ett demokratiskt och hållbart samhälle.

Vår långsiktiga verksamhetsinriktning

Fyra profilområden för att nå vår vision!

För att tillsammans nå större effekt i att nå vår vision om ett samhälle där varje människa växer genom kunskap, insikt och delaktighet och öka relevansen för våra deltagare, samarbetsorganisationer kanaliseras vi våra ansträngningar genom prioritering av fyra profilområden. Profilområdena är områden som stämmer väl överens med vår vision och värdegrund och som vi under tid upparbetat en hög kompetens kring. Genom att gemensamt prioritera dessa områden drar vi nytta av vår samlade kraft. SV:s avdelningar och förbundskansli prioriterar verksamhet, utveckling och kompetens på dessa områden.

Funktionsrätt

Integration

Föreningsliv

Landsbygder

Verksamhetens kvaliteter

Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet bygger på vår profil, värdegrund och verksamhetsmål samt följande verksamhetskvaliteter;

Bildning - Studiecirklar och kulturaktiviteter möter människors behov av lärande, kultur, gemenskap och personlig utveckling vid olika tillfällen i livet och ger kunskaper och färdigheter. Vi arbetar aktivt för att nå en mångfald av människor och ge möjligheter till bildningsresor.

Demokrati och delaktighet - Studieförbunden är demokratiska aktörer som förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Studieförbunden inbjuder till inkluderande möten och är på så sätt en integrerande samhällskraft.

Utbildning - Studieförbunden bidrar till att minska utbildningsklyftorna i samhället och är en viktig resurs för lärandet som en livslång process.

Civilsamhälle - Studieförbunden är en del av civilsamhället. Studieförbundens verksamhet stödjer föreningslivet att fullgöra sina uppgifter och nå sina mål, ger stöd åt ledares och medlemmars kunskapsutveckling och åt ett aktivt föreningsmedlemskap.

Kulturliv - Folkbildningen är en kulturarena som täcker hela Sverige. Vi bidrar till ett rikt och lokalt förankrat kulturliv med en mångfald av uttrycksformer. Studieförbunden kompletterar samhällets övriga kulturutbud och sänker trösklarna till kulturen. Studieförbunden stödjer den lokala amatörkulturen och erbjuder möjlighet till kulturövande och eget skapande med folkbildningens metoder

Vår verksamhet leder till samhällseffekter som uttrycks i statens syften

SV:s verksamhet med kvaliteter ska leda till att de samhällseffekter som uttrycks i statens syften med statsbidraget till folkbildningen uppnås.

- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald av människor att påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen.
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildnings-nivån i samhället.
- Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

En levande demokrati har sin början hos den enskilda människan och i samspel med andra. Genom alla träffar och möten som vi erbjuder bidrar vi till att stärka och utveckla demokratin.

Vi har en utåtriktad verksamhet där människor får möjlighet att ta in ny kunskap, föra samtala med andra samt ingå i sammanhang. För våra deltagare med olika

funktionsnedsättningar är studiecirkeln i många fall det enda forum där de kan vara med för att påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen.

Genom att tillhandahålla ett brett utbud av studiecirklar till både allmänheten och föreningar bidrar vi till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildningsnivån.

Genom en omfattande kulturverksamhet samt vårt engagemang inom det lokala kulturlivet bidrar vi till att bredda intresset och öka delaktigheten.

Studieförbundet Vuxenskolan och omvärlden

Vi skriver denna korta omvärldsanalys med en påminnelse och uppmaning att värna folkbildningens betydelse, särskilt i tider då dess insatser behövs som mest. Folkbildningen i Västmanland, liksom i övriga Sverige, påverkas starkt av den nationella politiken och dess myndighetsbeslut. Dessa beslut sipprar ned till regional och kommunal nivå, där de formar riktlinjer och påverkar våra förutsättningar att agera. En faktor som påverkar oss mycket är naturligtvis den rent ekonomiska.

Vårt djupt förankrade folkbildningsuppdrag, blir tillika vår styrka i utmanade tider. Tack vare vår flexibilitet och förmåga att snabbt anpassa oss kan vi verka i områden där samhällsutmaningarna är stora. Vi är en central del av civilsamhället, och vår roll i samhället kan inte underskattas. En utmaning vi står inför är att tydligare visa beslutsfattare och myndigheter hur avgörande studieförbund och folkhögskolor är för civilsamhällets hälsa och utveckling.

Som ett gammalt talesätt säger: "Man saknar inte kon förrän bålet är tomt." Vår ambition är att säkerställa att folkbildningen aldrig glöms bort eller undervärderas.

Med dessa ord vill Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland uppmana alla som har en koppling till ett studieförbund – som medlem i en samarbetsförening, deltagare i en studiecirkel, anhörig till en boende på ett äldreboende som besöks av folkbildare, eller någon som har närstående med funktionsnedsättningar som deltar i vår verksamhet – att föra folkbildningens betydelse vidare. Berätta för alla du möter, för politiker och för tjänstemän om hur viktigt det fria och frivilliga bildningsarbetet är. Det är alltför lätt att glömma bort studieförbunden i diskussionerna om viktiga samhällsaktörer, men vi kan tillsammans säkerställa att vårt viktiga arbete fortsätter att göra skillnad.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland nulägesanalys och målsättningar

Studieförbundet Vuxenskolans profilområden

Funktionsrätt

Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet bidrar till ett mer inkluderande samhälle med möjligheter till bildning och livslångt lärande. Vi värnar individens rätt att vara en aktiv

samhällsmedborgare oavsett funktionsnedsättning. Alla människor har rätt till lärande, självbestämmande, egenmakt och delaktighet, så väl demokratiskt, som i kultur och fritid. Genom vår verksamhet kan deltagaren enskilt och tillsammans i föreningen, öka kunskapen om sin livssituation för att utveckla en egenmakt och delaktighet över sitt liv, så väl demokratiskt, som i lärande och kultur, fritid och välmående. Verksamheten i samverkan med medlems- och samverkande organisationer inom funktionsrätt genomförs i syfte att stödja och möjliggöra inkludering av fler i föreningslivet. Verksamhet som utvecklas tillsammans med målgruppen syftar till att öka delaktighet, tillgång till information, politiskt engagemang, att få lära sig till det yttersta av sin förmåga och möjliggöra aktivt deltagande i kulturlivet.

Nuläge

När vi granskar vårt närområde, när vi lyssnar på våra deltagare och läser vad som skrivs i media... När vi hör berättelser från våra samarbetsorganisationer och föreningar så är det ofta om neddragningar i det ekonomiska stödet, om neddragningar i tid för assistanspersoner, vilket resulterar i mindre möjligheter för målgruppen att delta i meningsfull verksamhet som skapar livskvalitet och som ger den demokratiska rätten till att delta på lika villkor som övriga samhället.

Många är eldsjälarna som kämpar för målgruppens rättigheter. Tyvärr, inte allt för sällan lever funktionsnedsatta med långt mindre stöd och hjälp än vad som behövs och i många fall finns beslutat i lagar och direktiv. Denna målgrupp förlitar sig mycket på anhöriga som i sin tur bara kan förlita sig på att beslutsfattare lever upp till det som utlovats i stöd och rättigheter för målgruppen. Här vet vi att vi som studieförbund stöttar en betydande mängd och stor variation av verksamhet i länets olika delar.

Vårt mål är att fortsatt vara en självklar och pålitlig aktör för denna målgrupp.

Det här gör vi:

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har en stark tradition av arbete med funktionsrätt och har under många år samarbetat med ett stort antal föreningar och organisationer inom området. Denna stora erfarenhet har resulterat i ett omfattande nätverk av föreningar och andra aktörer, såsom FUB, RBU, Attention, Svenska Down-föreningen Västmanland och Afasi-föreningen och många, många fler föreningar och organisationer likväl som olika LSS- och dagverksamheter i Västerås stad, Kungsörs, Köpings och Arboga kommun.

Arbetet präglas av stor flexibilitet där studiecirkeln är en grundpelare, men ofta används även andra verksamhetsformer, vilket ger en bredare och mer anpassningsbar verksamhet. Funktionsrättsverksamheten bygger mycket på att vi som avdelning, vi som verksamhetsutvecklare och cirkelledare är flexibla i våra arbetssätt. Lyhördhet och flexibilitet ligger i sakens natur för att på bästa sätt kunna möta denna målgrupp.

Målgruppen, som omfattar personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar, innebär stora krav på kompetens och resurser. För att hantera den omfattande bredden av funktionsvariationer krävs att både verksamhetsutvecklare, cirkelledare och administrativ personal har en bred och ibland även väldigt specifik kompetens. Något som vi har på Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland men som på grund av nedskärningar riskerar att kraftigt minska, det är en utveckling vi ogärna ser.

För Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland är denna målgrupp otroligt inspirerande och utvecklande, då deltagarna ofta visar stor glädje och tacksamhet. Det är en verksamhet **som**

kräver noggrann planering och stor lyhördhet men som också ger värdefulla möten och positiva resultat för både individer och samhället i stort.

Det här vill vi utveckla under åren 2025 - 2027

Prioriterat är att stärka förutsättningarna för funktionsrättsverksamhet i avdelningens musikhus. Under 2024 påbörjades försöksverksamhet inom musik med Västerås Stad och delar av dess dagligverksamhet samt viss föreningsverksamhet inom funktionsrätt. Vi skapar möjligheter för målgruppen att fritt utveckla musik och rytm i våra lokaler. Vi friställer replokaler som tidigare används av band, för att där skapa utrustade lokaler med instrument och annan utrustning som framför allt funktionsrättsverksamheten kan nyttja. Vi vill öka denna form av verksamhet och utöver det, utveckla och bredda verksamheten till att kunna innehålla dans, media och annan konstutövning. Utrustade lokaler kan också användas av unga och andra målgrupper med liten eller ingen möjlighet att själva ha utrustning.

Genom att prioritera detta och utveckla kreativa samarbetsformer som skapar verksamhet och bidrar till hälsa och jämlika villkor för alla och att göra detta inom ramen för folkbildningsverksamhet. Förhoppningen är även ett ökat ekonomiskt stöd från kommuner och region för arbetet med denna målgrupp.

Med denna prioritering kommer det faktum att personella och kompetensresurser krävs. Att utveckla och bibehålla utrustade lokaler med instrument och teknik är krävande. Teknik måste vara i funktion, underhåll och service krävs likväl som instruktioner kan krävas i och under verksamhetsutövandet.

Metodutveckling pågår och testas för och med föräldrar med barn som har autism. Om den framgent kan spridas och delas genom studiecirkelformen återstår att se men vi har skapat utrymme för den verksamheten att testas och utvecklas. Verksamheten bedrivs i ytterligare en av våra lokaler i musikhus som tidigare varit replokal. Genom att bredda verksamheten i det som tidigare bara var replokaler är nu målsättningen att husen ska ta alltmer form av kulturhus för en än bredare målgrupp.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland jobbar för att under åren 2025 - 2027 bibehålla vår musikverksamhet/musikterapi som genomförs med flertalet grupper runt om i länet, bland annat kopplat till kommuners olika dagligverksamheter. Delar av denna verksamhet är resurskrävande och kräver specifik utbildning riktad för målgruppen med betydande kognitiv funktionsnedsättning. Denna verksamhet är många gånger även logistisk utmanande på grund av målgruppens stora behov av assistenter och olika former av hjälp och stöd så som färdtjänst till och från verksamhetslokaler.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har ambitionen att under perioden verksamhetsplanen gäller, fortsätta genomföra musikmedicin, ett koncept för äldreboenden där både fysisk funktionsnedsättning likväl som psykisk ohälsa och annan funktionsnedsättning så som demens är påtaglig. Verksamheter på kommunala äldreboenden likväl som hos privata aktörer är resurskrävande och beroende mycket på olika aktörers policys, kapacitet och resurser att ta emot externa utförare av verksamhet. Även logistiskt är detta en utmanande verksamhet som kräver stor planering och ekonomiska resurser för att genomföra. Kommuner och privata aktörer har dessvärre påannonserat neddragningar i ekonomi för denna typ av verksamhet, vilket potentiellt får negativa konsekvenser för oss och för deltagare i verksamheten.

Arbetet tillsammans med våra medlems- och samarbetsorganisationer inom funktionsrätt är fortsatt mycket viktigt och prioriterat. Antalet föreningar inom detta område är stort och deras arbete otroligt viktigt för väldigt många människor. För att

inte missa att nämna någon förening så nyttjar vi det gamla talesättet: ingen nämnd, ingen glömd.

Ytterligare en prioriterad verksamhet är ”Mitt Val” inför valet i Sverige år 2026.

Landsbygder

Hjärtat i vår verksamhet är bred folkbildning och kulturaktiviteter med stark lokal förankring. Studieförbundet Vuxenskolan värnar individens rätt att vara en aktiv samhällsmedborgare oavsett var i landet man bor. Vi är drivande för livskraftiga landsbygder och för de gröna näringarna med likvärdiga möjligheter över landet. SV bidrar med mötesplatser och skapar tillsammans med individen bildning och kultur.

Nuläge

När vi analyserar vårt profilområde landsbygder, när vi lyssnar på våra deltagare och när vi följer samhällsdebatten... När vi hör berättelser från enskilda individer, från våra samarbetspartners och föreningar handlar det ofta om minskat ekonomiska stöd, bristfälligt bredband, neddragningar i samhällsservice och bristande kollektivtrafik. Dessa begränsningar försvårar möjligheterna för människor att delta i meningsfull verksamhet och påverkar rätten att delta i samhället på lika villkor.

Det finns många eldsjälar som arbetar hårt för landsbygdens utveckling och rättigheter. Tyvärr lever många i våra landsbygdsområden med färre resurser och mindre stöd än vad som behövs för att säkerställa levande och inkluderande samhällen. Här vet vi att Studieförbundet Vuxenskolan har en viktig roll att spela. Genom folkbildning stöttar vi en stor och varierad verksamhet som bidrar till sammanhållning, utveckling och livskvalitet i hela länet.

Vårt mål är att fortsätta vara en självklar och pålitlig aktör för landsbygdens invånare och att skapa en plats där alla har möjlighet att växa, lära och engagera sig.

Det här gör vi:

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har en bred och utvecklad verksamhet med bland annat Bygdegårdsrörelsen och med Hembygdsrörelsen, något avdelningen haft i många år. Samarbetet har renderat i att Verksamhetsutvecklare från Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland sitter i Bygdegårdsdistriktet Västmanlands styrelse likväl som i Hembygdsförbundet Västmanlands styrelse vilket skapar ett mer kvalitativt samarbete mellan folkbildningen och föreningslivet bland annat på landsbygden.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har sedan 2018 genomfört Medåkerstämman vilket är en spelmansstämma i Medåker utanför Arboga. Denna spelmansstämma har vuxit sig stor och inkluderar finansiellt stöd av både Arboga kommun, Spelmansförbundet Västmanlandsmusiken och Sparbanken Västra Mälardalen. Spelmansstämman är ett välkommet årligt evenemang som drar runt 300 besökare och cirka 50 spelmän.

Under 2024 genomförde vi även utomhusbio på landsbygden, ett uppskattat projekt och något värt att utveckla vidare för att skapa verksamhet och delaktighet utanför tätorter. Detta var också ett samarbete med flertalet Bygdegårdar.

Även annan verksamhet och enskilda studiecirklar sker ute på landsbygden och/eller långt från större tätorter. Som exempel kan nämnas ”den ätbara trädgården” och ”odling för självförsörjning”.

Det här vill vi utveckla under åren 2025 - 2027

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har en ambition och stark vilja att under perioden 2025–2027 ytterligare utveckla verksamheten utanför tätorterna och på landsbygden, detta i linje med vår strategiska plan och profilområdet "Landsbygder".

Vi ser stora behov av och möjligheter till att stärka samhällsutvecklingen på landsbygden genom studieförbundens unika verksamhetsformer, både studiecirklar, annan folkbildning och kulturarrangemang. Utöver traditionella verksamhetsformer lämpar sig landsbygdsområdet även för viss projektverksamhet. Här vill Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland under perioden bli bättre på att söka, nyttja och utföra landsbygdsprojekt som resulterar i folkbildande verksamhet och delaktighet i samhällsutvecklingen.

Vår ambition är att skapa och vara delaktiga i mötesplatser på landsbygden som stöttar både bildning, utveckling och hållbarhet. En levande landsbygd är en förutsättning för ett fungerade samhälle. Många av våra medlems- och samlarverksamheter har sin hemvist utanför tätorterna, så som Bygdegårdsrörelsen och Hembygdsföreningar för att nämna några. Vikten av deras verksamhet går inte att på något sätt förbise.

Så för att Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland än bättre ska kunna nå ut på landsbygden är samarbeten med lokala aktörer och föreningar en otroligt viktig faktor och något vi vill utveckla vidare.

En betydande utmaning är dock de minskade resurserna som riskerar att påverka möjligheterna för oss att genomföra dessa satsningar. För att övervinna detta krävs nytänkande både kring finansiering och effektivare samverkan.

Även om Västmanland med sina 10 kommuner, till ytan är ganska litet, så är fortfarande landsbygden förknippat med geografiska utmaningar vilket i sin tur är förknippat med transporter och kostnader för dessa. Med det i åtanke vill Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland även utveckla det digitala. Att under perioden 2025 – 2027 utveckla än bättre och enklare möjligheter till deltagande i digital folkbildningsverksamhet.

Ett mål är fortsatt genomförande av "Digi cirklar" vilket är bildningsverksamhet inriktning digitalkompetens, främst för äldre för att motverka digitalt utanförskap. Det är och har varit fokus på att dessa utbildningar skett på mindre orter i länet och vi avser fortsätta så. Vi har några års erfarenhet av denna verksamhet och vill gärna fortsätta driva och utveckla den. Som många andra verksamheter är den starkt förknippad med kostnader och här kommer ett viktigt arbete att bli sökande av ekonomiska medel, samarbetspartner samt samarbeten för exempelvis lokaler på landsbygden för genomförande.

Att Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland under perioden 2025 – 2027 hittar nya arbetsformer och metoder blir avgörande för att hålla våra ambitioner för landsbygdsutvecklingen vid liv.

Föreningslivet

Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet tillsammans med föreningar gör samhället mer robust och bidrar till att fler människor får utlopp för sitt engagemang. Vi värnar individens möjlighet att tillsammans med andra och utifrån sin egen drivkraft bidra till samhället genom föreningslivet. Civilsamhället och alla individers engagemang som det består av är en oersättlig kraft i ett demokratiskt och hållbart samhälle.

Nuläge

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har, likt övriga avdelningar inom SV, ett brett och mångsidigt föreningssamarbete. Under ett verksamhetsår arbetar vi tillsammans med närmare ett hundratal föreningar. Dessa sträcker sig från stora och mångåriga medlems- och samarbetsföreningar som SPF Seniorerna, Bygdegårdar och Hembygdsföreningar, till mindre och ofta ideella föreningar med specifika intressen eller inriktningar på sakfrågor. Gemensamt för oss alla är behovet av att arbeta ihop för att stärka våra lokala samhällen och skapa en meningsfull, bildande och inkluderande fritid för alla medborgare.

Föreningslivet står idag inför flera utmaningar. Många föreningar kämpar med att rekrytera nya medlemmar och förtroendevalda, vilket gör det svårt att säkra långsiktigheten i verksamheten. I dagens samhälle, där människor har många valmöjligheter för sin fritid, behöver föreningar skapa attraktiva och relevanta aktiviteter som tilltalar olika generationer. Dessutom påverkar ekonomiska svårigheter och bristande resurser för mindre föreningar deras möjlighet att genomföra viktiga arrangemang och upprätthålla sin verksamhet. Samtidigt har många människor begränsad tid för ideellt engagemang, vilket ytterligare förstärker behovet av att hitta nya sätt att organisera och arbeta tillsammans.

Det här gör vi:

Trots de utmaningar som föreningslivet står inför erbjuder det enastående fördelar för både individer och samhället. Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland skapar föreningar i länet viktiga mötesplatser för samvaro, bildning och kultur, vilket inte bara stärker personlig utveckling utan också bidrar till en vital demokratisk grund.

Genom studiecirklar, kulturarrangemang och samverkan med våra engagerade verksamhetsutvecklare erbjuder vi ett starkt stöd till föreningarna, vilket gör det möjligt för dem att växa och förnya sig trots förändrade förutsättningar.

En stor styrka i det vi gör är att många föreningar tar möjligheten att använda Studieförbundet Vuxenskolan Västmanlands lokaler för sin verksamhet, verksamhet som annars skulle vara svår att genomföra då lokalkostnader ofta är långt utanför en förenings egen budget.

För att påvisa det nära samarbete vi har med föreningslivet kan nämnas att verksamhetsutvecklare från Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland sitter i Bygdegårdsdistriktet Västmanlands styrelse likväl som i Hembygdsförbundet Västmanlands styrelse vilket ger en stor inblick i föreningslivet.

Vi strävar efter att vara en kraft för lokal utveckling genom att bidra till att fler människor känner sig delaktiga och engagerade i sitt lokalsamhälle. Med vår samlade kunskap och våra resurser vill vi tillsammans med föreningarna stärka och föra vidare deras viktiga arbete – för ett inkluderande och demokratiskt samhälle.

Det här vill vi utveckla under åren 2025 – 2027:

Föreningslivet otroligt viktigt, inte bara för Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland, utan också för samhället i stort och för att upprätthålla en levande demokrati. Föreningar erbjuder en unik plattform för människor att samlas kring gemensamma intressen, idéer och visioner, vilket stärker samhällsstrukturen och främjar engagemang i demokratin på gräsrotsnivå. För att stötta och utveckla föreningslivet ytterligare, planerar Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland att under perioden 2025–2027 satsa på att

skapa fler föreningsutvecklande studiecirklar. Genom dessa studiecirklar vill vi inte bara ge föreningar ett tydligt mervärde, utan även bidra till att demokratiska värderingar förankras och förstärks i lokalsamhället.

Under perioden 2025 – 2027 vill Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland utveckla temabaserade studiecirklar som riktar sig till olika delar av föreningslivet, från ledarskap och organisation till rekrytering och digitalisering. Tanken är att varje förening, oavsett storlek eller inriktning, ska kunna hitta cirklar som möter deras specifika behov. Ledarskapskurser kan till exempel stärka föreningsstyrelser genom att ge konkreta verktyg för att driva föreningen framåt på ett effektivt och inkluderande sätt. Genom cirklar som fokuserar på rekrytering och medlemsengagemang vill vi inspirera föreningar att locka nya medlemmar och hitta nya sätt att engagera dem. Att underlätta för unga att komma in i föreningslivet ser vi som en nyckel för långsiktig hållbarhet, där nya perspektiv kan bidra till en mer dynamisk och inkluderande verksamhet. En ambition är att dessa studiecirklar skall kunna erbjudas även digitalt. Genom detta behöver vi se över möjligheten till en bättre, mer lämplig och tekniskt utvecklad digital lärplattform än vad vi har tillgång till idag.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har som mål att finnas mer för fler föreningar i länets alla kommuner. Det förutsätter ett nytt sätt att arbeta då vi vill nå fler föreningar som finns längre ifrån våra fysiska kontor. Detta samtidigt som vi har minskade resurser.

Integration

Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet bidrar till att föra människor samman. Vi värnar individens rätt att vara en aktiv samhällsmedborgare oavsett vilken bakgrund eller etnicitet den har. Vi är en drivkraft för jämställdhet och jämlikhet. Vi utvecklar arbetssätt för att bättre kunna driva en inkluderande verksamhet med fokus på den enskilda människans bildningsresa. Vi tillgängliggör det svenska föreningslivet, öppnar upp gemensamma informationsvägar och bidrar till fler mötesplatser. Utgångspunkten i vår verksamhet är att vi delar något och vet tillsammans.

Nuläge

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har som folkbildningsaktör en unik möjlighet att bidra till samhällets utveckling genom arbetet med integration. Genom att använda vår infrastruktur skapar vi mötesplatser som främjar möten mellan människor med olika bakgrund och erfarenheter. Våra lokaler är arenor där mångfald och inkludering står i fokus. Dessa möten bidrar till att skapa gemenskap och bryta social isolering, samtidigt som de stärker individerna som deltar. I nuläget gör vi detta integrationsarbete i för liten skala. Här har Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland både ett lärande och ett utvecklingsarbete att göra.

Det här gör vi:

Vi bedriver idag en del verksamhet tillsammans med etniska kulturföreningar. Detta i sig är inte integrationsverksamhet i enlighet med vårt profilområde men har en potential att bli. Genom människorna i dessa föreningar finns möjligheten för Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland skapa ett bredare kontaktnät och därigenom erbjuda verksamhet som gynnar individer och samhälle och ökar integrationen.

En viktig del av denna verksamhet är att stärka den demokratiska delaktigheten. Genom utbildning i demokratiska processer, förtroendeuppdrag och föreningskunskap kan vi ge utrikesfödda bättre möjligheter att engagera sig i föreningslivet. Detta bidrar både till individens egen utveckling och till att stärka det lokala civilsamhället. Parallellt kan riktade insatser för språkinlärning och kulturell förståelse utvecklas. Språk- och samhällsorienterade studiecirkelar skapar bättre förutsättningar för utrikes födda att integreras i det svenska samhället. Familjeinriktade program där barn och föräldrar deltar tillsammans i aktiviteter som kombinerar språk, kultur och lek kan också bli ett värdefullt komplement.

Vi har pågående grupper med främst ukrainska kvinnor både i Västerås och Kungsör. Dessa grupper övar på sin svenska samt lär sig om det svenska samhället. Grupperna kommer fortsatt vara aktiva inom Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland under 2025. Åren 2026 – 2027 blir i sig en spännande och utvecklande bildningsresa för både deltagare och för oss som avdelning.

Under slutet av 2024 inleddes ett samarbete med Integrationsenheten i Sala. 2025 och framåt blir utvecklande och spännande för att se vart detta samarbete leder oss.

Genom projektet Beat Battle har vi nått fler ungdomar och fler av dem från det av samhället ofta klassat som socioekonomiskt utsatta områden. Ungdomar med många gånger utländsk härkomst. Musik och kultur är mångfacetterat och en uttrycksform som når alla. Vi har en ambition att på olika sätt fortsätta driva liknande projekt som sedan kan övergå i ordinarie verksamhet.

Det här vill vi utveckla under åren 2025 – 2027:

För att säkerställa kvalitet och långsiktighet behöver vi satsa på kompetensutveckling för våra verksamhetsutvecklare och cirkelledare. Utbildning i interkulturell förståelse och inkluderande pedagogik är centralt för att möta de behov och utmaningar som finns. Åren 2025 – 2027 ger oss möjligheten att utforska och utveckla metoder för sådan kompetensutveckling.

För att nå ut till fler som står längre från folkbildningen är det också viktigt att öka synligheten och tillgängligheten. Informationskampanjer och samarbete med lokala föreningar och kommuner kan göra vår verksamhet mer tillgänglig, både via digitala och fysiska kanaler.

Ett spännande och inspirerande projekt som vi ser framför oss är att arrangera en internationell matfestival, en satsning som inte bara skulle fira mångfalden av smaker och traditioner utan också bli en kraftfull plattform för att föra människor samman. Denna festival, som möjligtvis kan genomföras redan 2025, har potential att bli ett nav för kulturutbyte, där matens universella språk förenar människor från olika bakgrunder.

Platsen för denna första matfestival skulle kunna vara Tuben, vårt stora musikhus. Tubens lokaler och den intilliggande utomhusytan erbjuder en perfekt miljö för en levande och interaktiv upplevelse. Tubens musikaliska bakgrund kan integreras i festivalen genom liveframträdanden som reflekterar olika länders musik och traditioner, vilket ytterligare förstärker upplevelsen av kulturell mångfald och integration.

I en förlängning kan matfestivalen utökas ännu mer interaktivt och inkluderande genom att det arrangeras workshops där deltagarna får lära sig att laga en maträtt från ett annat land, kanske under ledning av någon som flyttat hit och vill dela sin matkultur.

Vi kan också anordna föreläsningar om matens roll i olika kulturer och hur den bidrar till att bygga broar mellan människor. Genom denna festival skulle nätverk byggas och Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland närma sig integrationsområdet på ett förtroendefullt och relationsbyggande sätt.

Slutligen är samverkan en avgörande del för att skapa långsiktiga effekter. Samarbeten med arbetsmarknadsaktörer, bostadsbolag och kommunala integrationssamordnare kan öka våra möjligheter att våra insatser blir en del av större samhällsinsatser. Dessa samarbeten behöver i vissa fall utvecklas vidare och i andra fall både skapas och utvecklas.

Ytterligare prioriteringar och lokal verksamhet

Utöver profilområdena kommer vi i Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland att prioritera arbete inom följande områden.

Musikens framtid i Sverige står på spel. Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland är en av få aktörer som fortfarande erbjuder replokaler och stöd till band och musiker – en verksamhet vi värnar om djupt.

Men hoten är många. Från media, Folkbildningsrådet, kommunpolitiker och tjänstemän hörs en växande oro över den krympande tillgången till replokaler för musikskapande. De senaste åren har flera studieförbund tvingats lägga ner sina replokaler, och några har helt övergett sitt musikarbete.

Om den här utvecklingen fortsätter riskerar Sveriges musikscen att tystna. Unga och andra icke-etablerade artister kommer inte längre ha möjlighet att öva och utveckla sitt skapande. Det är en oersättlig förlust för kulturen, kreativiteten och samhället. Av den anledningen fortsätter Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland att driva sina två musikhus i Västerås, även om det är ekonomiskt utmanande.

På grund av den ekonomiska utmaningen och kostnader förknippat med musikhus och replokaler försöker vi samtidigt att utveckla musikhuset för att fungera för fler målgrupper och på sikt även för andra kulturyttringar likt media, dans, foto med mera.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har som mål att under perioden även utvecklas digitalt. Med AI kommer nya möjligheter likväl som utmaningar. Inom detta område ser vi en möjlighet att bilda oss själva till att nyttja den snabbt utvecklande tekniken som tjänstemän likväl som ett omfattande ämnesområde för bildningsverksamhet.

Organisation

Verksamhetsramar

Verksamheten i Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland kommer att uppgå till ungefär nedanstående volymer. Förändringen anges som öka (Ö), konstant

(K), minska (M) baserat på resultat 2023 och prognos 2024 vilket utgör ett ungefärligt basvärde.

Verksamhetsram	Basvärde	2025:	2026:	2027:
Antal unika deltagare	4900	K	K	Ö
Antal studiecirklar	815	K	K	K
varav antal studiecirklar i kursform	0	Ö	Ö	K
Antal annan folkbildningsverksamhet	440	K	K	K
Antal kulturprogram	920	K	K	K

Personal och kompetensutveckling

Medarbetarna på Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland är ryggraden i verksamheten. Utan deras kompetens och drivkrafter står verksamheten stilla. Samtidigt som verksamhetsutvecklarna driver och utvecklar avdelningens verksamhet och profilområden framåt, likväl som de är kontaktytan gentemot enskilda deltagare, föreningar och organisationer så har studieförbundens ekonomi en mycket stark påverkan på personaltäthet och även kompetensutveckling.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har likt övriga avdelningar en minskande budget för åren 2025 och 2026 att förhålla oss till. Detta till trots så är ambitionen att förbli den stab av medarbetare vi går in med under 2025.

Under 2024 skedde ett antal personalförändringar inom Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland. Några tjänster avslutades och andra hyvlades i tjänstgöringsgrad. En förhoppning och ambition avdelningen har för åren verksamhetsplanen gäller är att lyckas höja de hyvlade tjänsterna tillbaka till 100%. Det må bli utmanande men likväl ett mål.

Kompetensutveckling är viktigt. Tekniken utvecklas, förutsättningar i folkbildningen förändras. Vi som avdelning behöver vara på tå när det gäller att hitta nya vägar och nya marknader. Vi som avdelning kommer bland annat jobba med intern kompetensutveckling där teknik och IT är ett fokusområde. Vi kommer även fokusera på samarbeten med andra lokala aktörer för att kompetensutvecklas. Det kan vara föreningar som erbjuder utbildningar som stöttar deras verksamhet, det kan vara organisationer eller andra utbildningsinstanser. Till det kan nämnas föräldraskapsutbildning som genomförs på Västerås Folkhögskola där Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har verksamhetsutvecklare som deltar. I dagens samhälle finns mycket utbildning och kompetens att tillgå bara man har tiden och möjligheten att hitta den. På avdelningen är en inställning att ha ett bra förhållande till "vardagslärande".

Naturligtvis kan annan kompetensutveckling komma att bli aktuell, så som betalda kurser för verksamhetsutvecklare eller övrig personal, som kan komma att kräva en annan form av ekonomisk insats.

Ledare

Våra cirkelledare har en avgörande roll i folkbildningsverksamheten. Ledaren bidrar starkt till deltagarnas lärande och utveckling samt till kvaliteten i verksamheten. SV:s målsättning är att alla ledare ska få en grundutbildning inför sitt uppdrag.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har under många år haft ett stort fokus på cirkeledarutbildning och haft vår egen cirkeledarutbildare. Genom åren har vi utbildat ledare dels på terminsbasis, dels genom anmälan och uppsamling i grupper när behoven uppstått. Likaså har Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland ett par gånger per år utbildat cirkeledare inom musikverksamheten.

Vi kommer under perioden 2025 – 2027 fortsätta både grund- och vidareutbilda våra cirkeledare. Målsättningen är naturligtvis, likt Folkbildningsrådets önskan: 100% utbildade cirkeledare. Med tanke på den flexibilitet som är folkbildningens styrka blir siffran 100% inte helt realistisk då vi ofta snabbt och flexibelt startat upp verksamhet och då utan att alla steg inom cirkeledarutbildningen är klar. Med det sagt gäller fortfarande introduktionssamtal tillsammans med verksamhetsutvecklare innan någon form av verksamhet kan genomföras av en ny cirkeledare.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland kommer även arbeta på förbättrade möjligheter, både tekniskt och pedagogiskt för att kunna genomföra cirkeledarutbildningen digitalt. Cirkeledarutbildningen är till stor del beroende av ett aktivt deltagande och dynamiskt involverande av deltagare, något som kan vara utmanande att få till i en digital utbildningssituation. Denna pedagogik och teknik för mer och bättre interaktivitet står högt på vår utvecklingslista.

Lokal närvaro och mötesplatser

Den infrastruktur som Studieförbundet Vuxenskolan har, med kontor, personal och mötesplatser långt utanför tätort bidrar till att kunna stödja det lokala föreningslivet. Vi upplever ofta att vi är den enda aktören, vid sidan om färdtjänst, som finns kvar när brevbäraren lämnat orten.

Studieförbundet Vuxenskolan har som målsättning att genom vår infrastruktur med en stark lokal närvaro bidra till många mötesplatser runt om i landet där människor med olika bakgrunder och olika åsikter kan mötas, samt att i ökad grad nå de som själva inte söker sig till föreningsliv eller folkbildningen. Genom att olika verksamheter ryms i samma lokaler sker möten mellan grupper som vanligtvis inte möts naturligt i samhället, på det sättet kan tilliten byggas underifrån. Ett sätt att bygga tillit är genom de samtal som skapas i cirkeln, i mötet med en annan cirkel och genom en mångfald av verksamheter på en och samma mötesplats.

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland jobbar kontinuerligt med att optimera lokaler. Vi har under 2024 jobbat otroligt hårt med energibesparande aktiviteter vilket ligger till grund för att vi kommer ha samma bestånd av egna lokaler för 2025. Vi behöver naturligtvis vara flexibla och medvetna om kostnader gällande lokaler då det är stora poster. Vi utvecklar lokalen i Köping vidare under 2025 och gör det som tidigare varit kontor till ytterligare en verksamhetslokal. Detta ökar vår möjlighet till mer verksamhet och ett större nyttjande av lokalen.

Sedan länge har Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland haft ett starkt samarbete med Bygdegårdsrörelsen och hembygdsrörelsen. Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland har för avsikt att fortsatt verka för ett starkt samarbete med länets hembygdsföreningar och bygdegårdar under hela perioden 2025 – 2027.

Samverkan

Kluster Mittens Rike har etablerat ett framgångsrikt samarbete, där avdelningschefer regelbundet möts för att stärka samverkan och dela erfarenheter. Även klustrets etik- och kvalitetsansvariga håller återkommande samverkansmöten, vilket bidrar till en stabil och gemensam utveckling.

För att ytterligare stärka det operativa samarbetet finns planer på att utreda och testa av möjligheter till utökad samverkan rörande gemensamma stödfunktioner, såsom kommunikation, IT och cirkelledarutbildningar.

Målet vore att skapa mer effektiva och samordnade arbetssätt, som i sin tur kan frigöra resurser till vår kärnverksamhet.

2025 står Kluster Mittens Rike i framkant som pilotkluster inom Studieförbundet Vuxenskolas organisationsresa. Denna roll ger oss en unik möjlighet att utforska och vidareutveckla innovativa samverkansformer som stärker vår verksamhet och skapar mervärde för både deltagare och organisation. Vi ser med tillförsikt fram emot att bidra till förbundets framtid genom ett ännu mer integrerat och effektivt arbetssätt.

Utöver samverkan inom Studieförbundet Vuxenskolan, med andra studieförbund, med ideella föreningar och organisationer söker vi som avdelning även samarbeten med lokala aktörer och näringsliv. Vi ser fördelen och bredden att även finnas i en näringslivs-kontext. Många gånger finns nya idéer, utveckling och lösningar inom branscher och områden som finns en bit ifrån traditionell folkbildningsverksamhet.

Innovation och idéutveckling

För Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland kommer innovation och idéutveckling under perioden 2025 – 2027 handla mycket om verksamhetsutveckling. Vilken form av verksamhet lockar och samlar människor. Vilka behov finns och då främst inom våra profilområden? Vilka utmaningar står våra målgrupper och vi själva inför?

AI kommer ändra samhället och världen vi lever i, på sätt vi ännu inte kan föreställa oss. Vi måste som bildningsaktör hänga med i utvecklingen. Vi ser AI som ett fantastiskt hjälpmedel som är här för att stanna och som kommer förändra samhället i grunden. Samtidigt ser vi AI som skapare av ett potentiellt utanförskap. Genom att utveckla studiecirklar och annan verksamhet kan Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland stötta både individer och föreningslivet i denna utveckling. Att utveckla verksamhet inom detta område kommer kräva kompetens. AI-området är komplext, och utvecklingen går i en rasande fart vilket gör att vi kan behöva vara innovativa rörande modeller, metoder och pedagogik för att nå ut med bildningsverksamheten.

Vi ser det även som ett naturligt och självklart steg att vi inom avdelningen mer använder AI för processer där vi kan få både hjälp och snabba upp arbetsflödet.

Vi har tidigare nämnt vårt musikhus Tuben, som vi ser i fortsatt transformation under perioden 2025–2027. Från att ha varit ett renodlat-musikhus med replokaler till att bli mer av ett verksamhetshus för musik, media och kulturyttringar. Ett hus som anpassas och växer för att funktionsrättsgrupper lättare ska kunna ta del av verksamheten.

Samtidigt; musikhuset Tubens läge, mitt mellan flera av myndigheter definierade ”socioekonomiska utanförskapsområden” i Västerås gör platsen passande för vår

utveckling av profilområde integration. Här finns möjligheten att bygga en arena och samlingsplats för människor från olika kulturer i olika åldrar och med olika etniskt ursprung att mötas och bildas tillsammans.

En utmaning blir att skapa en av målgruppen trygg och accepterad plats för profilområdet och det är ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet och tilltro till processen, vilket gör perioden 2025 – 2027 som en bra startsträcka för detta.

Digitalisering och distansverksamheten behöver utvecklas. Detta för att kunna nå målgrupper som inte har möjlighet eller vilja att ta sig till våra verksamhetslokaler men som ändå vill ta del av folkbildningen. För att detta skall bli verklighet så behövs en bättre, mer dynamisk och interaktiv plattform för "online content" än vad som idag finns att tillgå inom Studieförbundet Vuxenskolan. Detta leder till att vi som avdelning behöver undersöka möjligheten till alternativa lösningar.

Investeringar

Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland planerar följande investeringar 2025–2027:

- De investeringar Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland ser för perioden 2025 – 2027 är verksamhetsnära material och förbrukningsinventarier. Sådant som ligger vår verksamhet och våra målgrupper nära och som stödjer utvecklande av verksamhet och anpassningar till våra profilområden.

Fördjupning

Till grund för den här verksamhetsplanen finns följande dokument där det går att läsa mer:

- Stadgar för Studieförbundet Vuxenskolan.
- Idéprogram för Studieförbundet Vuxenskolan.
- Vår långsiktiga verksamhetsinriktning
- Strategisk plan 2024–2025
- Statens syften med folkbildningen (prop 2013/14:172).
- Behov och önskemål från deltagare genom våra deltagarenkäter, föreningar, samarbetspartners, kommunala enheter och fristående grupper
- Ansvar och uppdrag
- Nulägesanalys för avdelningen
- Rapport efterkontroll av Studieförbundet Vuxenskolas verksamhet 2022